

YMPÄRISTÖVALIOKUNNAN MIETINTÖ 4/2004 vp

Hallituksen esitys laiksi jätelain muuttamisesta sekä laiksi ajoneuvojen siirtämisestä ja romu- ajoneuvojen hävittämisestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 25 päivänä marraskuuta 2003 lähettänyt ympäristövaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi jätelain muuttamisesta sekä laiksi ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta (HE 152/2003 vp).

Lausunto

Ympäristövaliokunta on 27 päivänä marraskuuta 2003 päivätyllä kirjeellään pyytänyt perustuslakivaliokunnan lausuntoa esityksestä. Lausuntoa on pyydetty erityisesti valtuussäännösten asianmukaisuudesta. Perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon (PeVL 1/2004 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ympäristöneuvos Olli Pahkala ja yli-insinööri Hannu Laaksonen, ympäristöministeriö
- lainsäädäntöneuvos Mika Seppälä, oikeusministeriö
- ylitarkastaja Reima Sutinen, kauppa- ja teollisuusministeriö
- apulaisjohtaja Esa Klemola, Kaakkois-Suomen ympäristökeskus
- ylitarkastaja Teemu Virtanen, Pirkanmaan ympäristökeskus

- apulaisjohtaja Martti Virtanen, Kilpailuvirasto
- va. jätahuoltojohtaja Jukka Paavilainen, YTV Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta
- toimitusjohtaja Kyösti Pöyry, Paperinkeräys Oy
- toimitusjohtaja Lassi Noponen, Proventia Group Oy
- suunnittelupäällikkö Erik Berghem, Ruokakesko Oy, edustaen myös Päivittäistavara-kauppa ry:tä
- johtaja Esko Pahikka-aho, Saloisten Automarket
- johtaja Heikki Rautio, Oulaisten Auto ja Purkaamo
- toimitusjohtaja Pekka Puputti, Autotuojat ry
- toimitusjohtaja Markku Salo, Jätelaitosyhdistys ry
- asiamies Matti Räisänen, Kaupan Keskusliitto
- toiminnanjohtaja Timo Valkonen ja hallituksen puheenjohtaja Timo Laatikainen, SER-Tuottajayhteisö ry
- puheenjohtaja Seppo Hiekkaranta ja varapuheenjohtaja Jaakko Honkanen, Suomen Autopurkamoliitto
- ekonomisti Martti Luukko, Suomen Kuluttajaliitto ry
- ympäristöinsinööri Seija Paajanen, Suomen Kuntaliitto

- apulaisjohtaja Risto Laiho, Suomen Pakkausyhdistys ry
- toimitusjohtaja Klaus Katara, Teknisen Kaupan Liitto
- johtaja Tuuli Kirkkomäki, Teknologiateollisuus ry
- osastopäällikkö Jukka Luokkamäki, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto TT
- toiminnanjohtaja Kari Honkanen, Työ & Toiminta ry
- asiamies Katri Penttinen, Ympäristöyritysten Liitto ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan jätelain muuttamista. Lakiin lisättäisiin säännökset tuottajavastuusta, joka koskisi keräyspaperia, autonrenkaita, pakkauksia ja pakkausjätteitä, romuajoneuvoja sekä myöhemmin myös sähkö- ja elektroniikkalaiteromua. Muutoksella pantaisiin täytäntöön kolmea viimeksi mainittua tuoteryhmää koskevat EY:n direktiivit.

Kunnan järjestämälle jätehuollolle ehdotetaan säädettäväksi palvelutasovaatimus. Kiinteistön omistaja tai haltija ei enää voisi saada vapautusta velvollisuudesta liittyä järjestettyyn jätteenkuljetukseen. Järjestetyn jätteenkuljetuksen palvelutaso ja kiinteistön omistajan omaehtoinen jätehuolto olisi otettava huomioon kunnan jätemaksussa.

Ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä annettua lakia muutettaisiin siten, että kunta ei olisi velvollinen huolehtimaan romuajoneuvojen jätehuollon kustannuksista sen jälkeen, kun romuajoneuvo on toimitettu hyväksytyyn keräyspaikkaan.

Laki jätelain muuttamisesta ja laki ajoneuvojen siirtämisestä ja romuajoneuvojen hävittämisestä annetun lain 4 §:n muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytyt ja vahvistettu. Jätelain soveltamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteisiin säädettäisiin kuitenkin valtioneuvoston asetuksella.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää lakiesitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä siten muutettuina kuin valiokunnan muutosesityksistä ilmenee.

Liittyminen järjestettyyn jätteenkuljetukseen

Lain 11 §:n 2 momenttia esitetään muutettavaksi siten, että kiinteistöllä ei enää olisi mahdollisuutta saada poikkeusta velvollisuudesta liittyä järjestettyyn jätehuoltoon. Valiokunta katsoo, että järjestelmän muuttaminen siten, että se kan-

nustaa jätteiden omatoimiseen hyödyntämiseen, on tarkoituksenmukainen ja kannatettava. Kannustava elementti sisältyy maksujen määrittämisen perusteisiin, kun maksuissa on otettava huomioon vähäinen jätemäärä ja jätteen omatoiminen hyödyntäminen ja käsittely. Valiokunta ehdottaa muutettavaksi jätemaksun määräämistä koskevaa jätelain 30 §:ää siten, että säännös on yhdenmukainen 11 §:n 2 momentin kanssa. Tosiasiallinen palvelutaso ja omaehtoinen käsittely on otettava maksun määräytymisessä tosiasiallisesti huomioon. Maksu voitaisiin siten määrätä jopa nollaksi euroksi, jos jäte hyödynnetään ja käsitellään kiinteistöllä omatoimisesti kokonaan. Valiokunta kuitenkin korostaa, että omatoimisen hyödyntämisenkin tulee täyttää

asianmukaiset vaatimukset siten, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Tuottajavastuusta

Tuottajavastuuseen perustuvassa järjestelmässä tuotteen tuottaja eli yleensä valmistaja ja maa-hantuaja vastaa tuotteen uudelleenikäytön, hyödyntämisen ja muun jätehuollon järjestämisestä ja siitä aiheutuvista kustannuksista. Voimassa-olevassa jätelaissa on puutteelliset säännökset tuottajavastuusta (6 §:n 1 momentti ja 18 §:n 1 momentin 1 kohta). Jätelain nojalla on annettu kolme valtioneuvoston päätöstä, joilla toteutetaan tuottajavastuu renkaiden (VNp käytöstä poistettujen renkaiden hyödyntämisestä ja käsittelystä 1246/1995), pakkausten ja pakkausjätteiden (VNp pakkausista ja pakkausjätteistä 962/1997) ja keräyspaperin (VNp keräyspaperin talteenotosta ja hyödyntämisestä 883/1998) osalta.

Puutteellisiin valtuussäännöksiin perustuva alemmantasoinen sääntely ei vastaa uuden perustuslain vaatimuksia, ja jätelakia on siksi täsmennettävä. Lakia on uudistettava myös siksi, että Suomen on saatettava kansallisesti voimaan tuottajavastuuseen perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi romuajoneuvoista (2000/53/EY) ja direktiivi sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (2002/96/EY). Lisäksi komissio on antanut vastikään ehdotuksen akkuja ja paristoja koskevaksi direktiiviksi, joka myös perustuu tuottajavastuuseen.

Tuottajavastuujärjestelmien toimimisesta on myönteisiä kokemuksia. Järjestelmät ovat parhaimmillaan erittäin tehokkaita, ja ne edistävät jätteiden synnyn ehkäisemistä sisällyttämällä tuotteen koko elinkaaren kustannukset tuotteen hintaan sekä jätteiden hyödyntämistä jätehierarkian tavoitteiden mukaisesti materiaalina. Yksilöllinen tuottajavastuu toimii kannustimena vaikuttaa tuotteiden suunnitteluun siten, että jätteiden määrä minimoidaan ja laatu olisi sellainen, että jätteiden käsittely olisi mahdollisimman vaivatonta ja edullista. Tuottajat myös investoivat kierrätysmateriaalien uudelleenkäyttökapa-

siteetteihin, ja vakaat toimintamahdollisuudet turvaisivat näiden pitkäjänteisen toiminnan.

Jätelakiin ehdotetaan lisättäväksi tuottajavastuuta koskeva uusi 3 a luku. Lähtökohtaisesti on kannatettavaa, että tuottajavastuujärjestelmän perusrakenteista säädetään lain tasolla yleisellä, kaikkia tuoteryhmiä koskevilla yleissäännöksillä. Yleissääntelyllä voidaan vakiinnuttaa tuottajavastuulle tietty yleinen sisältö ja peruspiirteet. Valiokunta kuitenkin toteaa, että tuoteryhmät, joihin tuottajavastuuta sovelletaan, ovat varsin erilaisia. Tuoteryhmien erilaisuudesta johtuen käytännön tuottajavastuun toteuttamistavat poikkeavat toisistaan suuresti. Tämä asettaa suuria haasteita sääntelylle, jonka laintasoisena, kaikkia tuoteryhmiä koskevana yleissääntelynä tulisi riittävästi ottaa huomioon eri tuoteryhmien erityispiirteet. Laintasoisesta sääntelystä riippumatta on selvää, että alemmantasoinen sääntely ja tuottajavastuun käytännön toteutus muodostuvat tuoteryhmittäin hyvin erilaisiksi.

Asetuksenantovaltuudet

Laintasoinen yleissääntely edellyttää laajoja valtuussäännöksiä, sillä eri tuoteryhmiä koskevien erilaisten järjestelmien yksityiskohdista ei ole tarkoituksenmukaista säätää lain tasolla. Yleissääntely on muodostunut ongelmalliseksi myös perustuslain 80 §:n edellyttämän sääntelyn riittävän täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden kannalta. Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa jätelakiehdotuksen valtuussäännöksissä todetaan olevan osia, jotka saattavat olla ongelmallisia perustuslain 80 §:n kannalta. Tämän vuoksi hallitus on esittänyt harkittavaksi, että esityksestä pyydetään perustuslakivaliokunnan lausunto. Ympäristövaliokunta pyysi perustuslakivaliokunnan lausuntoa valtuussäännösten asianmukaisuudesta.

Ehdotettu tuottajavastuusääntely perustuu olennaisesti lainsäädäntövallan delegoinnin vaaraan. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan arvioinut ehdotettuja asetuksenantovaltuuksia perustuslain 80 §:n kannalta korostaen vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta. Perustuslain 80 §:n 1 momentin

säännökset rajoittavat suoraan valtuussäännösten tulkintaa samoin kuin valtuuksien nojalla annettavien säännösten sisältöä. Asetuksella ei siten voida antaa yleisiä oikeussääntöjä lain alaan kuuluvista asioista. Ympäristövaliokunta ehdottaa eräiden velvoitteiden säätämistä lain tasolla ja niihin liittyvien asetuksenantovaltuuksien täsmentämistä perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti siten kuin yksityiskohtaisista perusteluista ja valiokunnan muutosehdotuksista ilmenee. Perustuslakivaliokunta on myös kiinnittänyt huomiota siihen, että lakiehdotuksen kieliasua olisi syytä pyrkiä vielä kohentamaan. Säännösten ymmärrettävyyden parantamiseksi ympäristövaliokunta ehdottaa asetuksenantovaltuussäännösten täsmentämisen ohella eräiden pykälien jakamista useiksi eri pykäliksi.

Kunnan rooli tuottajavastuussa

Valiokunnan huomiota on kiinnitetty tarpeeseen täsmentää kunnan roolia tuottajavastuun toteuttamisessa, sillä jätteen käsittelyvaatimusten kiristyttyä ja hyödyntämisteknologian edistyttyä osasta yhdyskuntajätettä on viime aikoina tullut houkuttelevaa liiketaloudellista toimintaa; arvokkaista jätteistä kilpaillaan. Valiokunta toteaa, että tuottajavastuun alaisissa tuotteissa kunnalla on osittainen vastuu ainoastaan pakkausten ja pakkausjätteiden osalta. Pakkaus- ja pakkausjätteiden osalta kunnat voivat siten nykyiseen tapaan antaa jätelain 17 §:ssä tarkoitettuja jätehuoltomääräyksiä. Muilta osin kunnalla ei ole tuottajavastuussa lähtökohtaisesti mitään roolia. Kunta ei saa kuitenkaan toiminnallaan vaikeuttaa tuottajavastuun toteuttamista. Hallituksen esityksen 18 e §:n 3 momentin mukaan kunnan velvollisuutena on toimia siten, etteivät tuottajan mahdollisuudet huolehtia velvoitteistaan vaarannu. Esityksen yleisperustelujen mukaan kunnallisilla jätehuoltomääräyksillä ei saa ohjata esimerkiksi energiahyötykäyttöön jätteitä, jotka tuottaja aikoo kerätä hyötykäyttöön.

Valiokunta kuitenkin painottaa, että kuntien tulisi osoittaa alueita, joille tuottajat voivat esimerkiksi tuoda keräilykontteja tuottajavastuunsa toteuttamiseksi. Ilman kuntien aktiivista ja

myönteistä suhtautumista alueiden järjestämiseen tuottajien voi olla lähes mahdotonta huolehtia valtakunnallisesti kattavan keräysverkon muodostamisesta. Olemassaolevan infrastruktuurin käyttäminen on taloudellisesti perusteltua. Lisäksi kuntalaiset ovat yleensä hyvin tietoisia kuntien olemassaolevien jätteiden vastaanottopisteiden sijainnista ja niiden käyttäminen myös tuottajavastuuperusteisessa järjestelmässä olisi helppoa. Lähtökohtana on se, että kunnalla ei ole tuottajavastuujärjestelmässä roolia, mutta kunta voi sopia tuottajien kanssa keräyspaikkojen järjestämisestä ja ylläpidosta ja tästä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta. Tuottajien tulee siten neuvotella kuntien, kuntien jätehuoltoyhtiöiden ja valtakunnallisten jätehuoltoyhtiöiden kanssa keräyksen järjestämisestä ja sen rahoittamisesta sekä keräyspaikkojen sijoittamisesta. Valiokunta edellyttää, että tämän järjestelyn toimivuutta erityisesti seurataan lain toimeenpanossa (*Valiokunnan lausumaehdotus 1*).

Kunta on jätelaissa tarkoitettu yleinen valvontaviranomainen, jonka tehtäviin kuuluu valvoa keräyspaikkojen asianmukaista hoitoa. Valvonnan merkitys on suuri useiden tuottajavastuun alaisten tuotteiden osalta, koska niillä on usein vähäistä suurempaakin taloudellista arvoa. Valiokunta painottaa, että tuottajavastuujärjestelmästä riippumatta kuntien tulee huolehtia siitä, että jätteiden yleiset vastaanottopisteet pidetään siistinä ja hoidetaan asianmukaisesti yleiseen valvontavastuuseen perustuen. Jos kunta sopii tuottajan kanssa vastaanottoaikojen käyttömahdollisuudesta ja hoitamisesta, se voi sopia aiheutuvien järjestämis- ja ylläpitokustannusten korvaamisesta. Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että jäteneuvontaa koskevan 68 §:n mukaisesti tuottajan, tuottajayhteisön ja muun taloudellisen toimijan on tarvittaessa yhteistoiminnassa kunnan kanssa huolehdittava tarpeellisista neuvonta-, tiedotus- ja valistustehtävistä sen mukaan kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään. Päävastuu tiedottamisesta on siten tuottajalla. Valiokunta kuitenkin korostaa edellä esittämänsä viitaten, että järjestelmän toimivuus edellyttää myös kuntien myönteistä ja ak-

tiivista suhtautumista tuottajavastuujärjestelmien rakentamiseen. Valiokunta katsookin, että kuntien tulee osallistua aktiivisesti neuvonnan ja tiedottamisen hoitamiseen erityisesti silloin, kun tuottajan kanssa on sovittu kunnan vastaanotto-paikan käyttämisestä tuottajavastuun piiriin kuuluvien jätteiden keräämiseen.

Valiokunta katsoo, että tuottajavastuun alaisen tuotteiden jätehuolto yhtä hyvin kuin yhdyskuntajätehuolto tulee nähdä välttämättömyyspalveluna, jonka saatavuus ja laatu on turvattava kaikissa olosuhteissa. Jätteiden kerääminen on siten hoidettava asianmukaisesti myös kustannuksiltaan epäedullisimmista paikoista. Jätelain tulkinnanvaraisuuden vuoksi on tällä hetkellä mahdollista arvioida kunnan ja yksityisten toimijoiden lainsäädännöllistä asemaa eri tavoin. Tällä perusteella myös tuottajavastuun rakenteiden lähtökohtia on mahdollista arvioida eri tavoin.

Kunnan vastuiden ja oikeuksien suhde yksityisiin jätehuollon toimijoihin on parhaillaan ympäristöministeriön selvitettävänä. Työryhmän tavoitteena on selvittää yhdyskuntajätehuollon vastuu- ja kilpailukysymyksiä siten, että voidaan varmistaa yhdyskuntajätehuollon toteutus jätelain ja valtakunnallisessa jätesuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti ja turvata tasapuoliset toimintaedellytykset alan toimijoille. Työryhmän tehtävänä on selvittää kunnan, kunnallisen jätehuoltoyhtiön ja yksityisen palveluyrittäjän vastuita ja työnjakoa yhdyskuntajätteiden keräilyssä, kuljetuksessa, käsittelyssä ja hyödyntämisessä, jätehuoltopalvelujen kilpailuttamisen periaatteita, tarvittavia toimenpiteitä maksujen kohtuullisuuden ja maksuperusteiden läpinäkyvyyden ja vertailtavuuden varmistamiseksi ja muita toimenpiteitä työryhmälle asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi sekä tehdä ehdotukset tarvittaviksi toimiksi havaittujen epäkohtien poistamiseksi. Valiokunta pitää selvitystyötä erittäin tärkeänä. Mikäli selvitys tuo heijastusvaikutuksia myös tuottajavastuujärjestelmän lähtökohtiin, on myös tältä osin tehtävä tarvittavat muutosehdotukset.

Nykyisessä järjestelmässä lasin keräyksessä jaettu vastuu on johtanut ongelmalliseen tilan-

teeseen, kun tuottajat ovat vastanneet siitä osasta, joka on voitu hyödyntää keräämällä lasi teollisuus- ja liiketoiminnasta arvoltaan negatiivisen loppuosan jäädessä kunnan huoleksi. Vastaavanlaisen tilanteen syntymisen estämiseksi on tarkoituksenmukaista säätää vastuu yhdelle toimijataholle. Valiokunta on huolissaan pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevan osittaisen tuottajavastuun käytännön toteutuksen onnistumisesta. Tuottajien ja kunnan vastuiden määrittäminen on osittaisen tuottajavastuun osalta erityisen ongelmallista. Valiokunta edellyttää pakkauksia koskevan tuottajavastuun seurantaa ja tarvittaessa lainsäädännön muuttamista järjestelmän toimivuuden turvaamiseksi (*Valiokunnan lausumaehdotus 3*).

Tuottajavastuu ja kilpailu

Tuottajavastuulle perustuvan jätehuollon tehokkaan toteuttamisen turvaamiseksi on tärkeää, että tuottajilla on velvoitteidensa toteuttamiseksi täydet oikeudet tuottajavastuun alaiseen materiaaliin jätteen haltijan luopuessa tuotteesta.

Kilpailuneutraliteetti on myös yksi yhteisön direktiivin lähtökohtaisista edellytyksistä järjestelmälle. Suomen oloissa vastuun toteuttamisen kustannuksista merkittävässä asemassa ovat logistiset kustannukset. Niiden merkitys harvaan asutuilla seuduilla ja valtakunnallisissa järjestelmissä koko Suomessa on huomattava.

Toisaalta pyrkimys kierrätysjärjestelmien rakentamiseksi mahdollisimman kustannustehokkaaksi erityisesti logistiikaltaan, mutta myös muutoin, vaikuttaa negatiivisesti erilaisten, laajuudeltaan vähäisten toimintojen säilymiseen. Näitä ovat esimerkiksi sosiaaliset yritykset, jotka rakentavat toimintansa tuottajavastuun alaisen laitteiden käyttökelpoisten osien kierrätykselle ja korjaamiselle. Valiokunta on huolestunut siitä, että kierrätys- ja uudelleenkäyttötavoitteet saattavat jäädä vähempiarvoisiksi järjestelmässä, jossa keskeinen tavoite on mahdollisimman suoraan materiaalihyödyntämiseen perustuva, kustannustehokas toiminta. Kierrätystä ja uudelleenkäyttöä koskevien tavoitteiden toteutuminen käytännössä tulisi varmistaa.

Edellä esitettyyn viitaten valiokunta korostaa, että esimerkiksi romuajoneuvoja koskevan asetusluonnoksen mukaan on tarkoituksena säätää, että romuajoneuvon osat ja aineet on ensisijaisesti uudelleenkäytettävä tai kierrätettävä. Uusien määräysten toimeenpanoon pystyvät käytännössä parhaiten ne toimijat, jotka toimivat alalla tällä hetkellä eli perinteiset autopurkamoyritykset. Yksityiskohtaisia vaatimuksia on tarkoitus säätää asetuksella myös sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelystä. Valiokunta pitää tärkeänä, että esimerkiksi sosiaalisten yritysten olemassaoleva rooli voisi lakimuutoksesta huolimatta edelleen jatkua. Näiden yritysten on kuitenkin toimittava yhteistyössä alan tuottajien ja tuottajayhteisöjen kanssa.

Varsinkin pienten tuottajien avoimeen ja syrjimättömään kohteluun on kuitenkin kiinnitettävä erityistä huomiota. Korostaakseen näiden tavoitteiden toteutumista valiokunta ehdottaa 18 a §:n 2 momentin tavoitteiden täsmentämistä ja erillisen tasapuolisuusveloitteen säätämistä tuottajayhteisöjä koskevassa 18 g §:ssä siten kuin jäljempänä yksityiskohtaisista perusteluista ja valiokunnan muutosehdotuksista ilmenee (*Valiokunnan lausumaehdotus 2*).

Uudistuksen seuranta

Ympäristövaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että laintasoinen sääntely on varsin yleispiirteistä. Koska vasta asetustasoisella sääntelyllä ja käytäntöjen vakiintumisella ilmenee, miten velvoitteita käytännössä lopulta sovelletaan, tulee lain toimeenpanoa seurata tehokkaasti. Myös kuntien yhteistyöhalukkuus ja aktiivisuuden taso sopia esimerkiksi olemassa olevien vastaanottoaikojen käyttämisestä tuottajavastuujärjestelmiin jää nähtäväksi. Valiokunta katsoo, että näistä syistä on tarpeen kiinnittää tavanomaista enemmän huomiota lain toimivuuden kokonaistarkastelun tarpeeseen.

Valtakunnallisesti tuottajavastuuta koskevien säännösten toimeenpanon valvonnasta vastaa Pirkanmaan ympäristökeskus. Valiokunta pitää tätä ympäristöhallinnon kehittämisen ja resurssien tehokkaan käytön kannalta tarkoituk-

senmukaisena. Valiokunta kiinnittää kuitenkin erityisesti huomiota siihen, että tuottajavastuutehtävät ovat suurelta osin uusia ja ne kuormittavat hallintoa merkittävästi. Pirkanmaan ympäristökeskukselle tulee turvata riittävät voimavarat.

Jätelain kokonaisuudistus tarpeen

Ympäristövaliokunta katsoo, että jätelaki on kokonaisuudistuksen tarpeessa. Jätteiden käsittelystä on tullut houkuttelevaa liiketaloudellista toimintaa, mikä muuttaa peruslähtökohtia, joille laki rakentuu. Mittavan tuottajavastuun sisällyttäminen lakiin myös rikkoo sen rakennetta.

EY:n komissio on avannut keskustelun jätteen määritelmän muuttamistarpeista tiedonannonallaan jätestrategiasta. Valiokunta katsoo, että jätteen käsitteen määrittely on laaja asiakokonaisuus, johon liittyy mahdollisuus määritelmää selkeyttämällä edistää jätteiden uusiokäyttöä. Määritelmän kehittämismahdollisuudet ovat kuitenkin rajatut, koska kansallinen lainsäädäntö perustuu yhteisöläinsäädäntöön. Määritelmän kehittämismahdollisuuden ohella voidaan kansallisesti pyrkiä lisäämään jätelainsäädännön joustoa lisäämällä esimerkiksi jätteen laadun mukaan mahdollisuuksia tapauskohtaiseen harkintaan ja kevyempiin hallinnollisiin menettelyihin. Jouston lisäämisen tavoitteena olisi erityisesti sen varmistaminen, että lainsäädäntö ei tarpeettomasti vaikeuta jätteiden kierrätystä ja hyödyntämistä. Valiokunta kiinnittää huomiota myös tarpeeseen selvittää jäteverojärjestelmän toiminnan tasapuolisuutta ja kilpailuvaikutuksia (*Valiokunnan lausumaehdotus 5*).

Yksityiskohtaiset perustelut

Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten ympäristövaliokunta ehdottaa, että hallituksen esitykseen tehdään seuraavat muutokset.

18 a §. Tuottajavastuun tavoitteet. Valiokunta ehdottaa pykälän johtolauseeseen lisättäväksi viittauksen luonnonvarojen kestäväan käyttöön sekä kestäväan tuotannon ja kulutuksen periaatteisiin. Lisäksi pykälään lisättäisiin keskeinen

jätteen syntymisen ehkäisemisen tavoite. Erityisesti yksilöllinen tuottajavastuu edistää tuotesuunnittelua siten, että jätteen syntymistä voidaan ennalta ehkäistä. Pykälän 2 momentin 3 kohtaa valiokunta ehdottaa täsmennettäväksi siten, että tavoitteena on ihmisen terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan vähentäminen.

18 b §. Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat. Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momenttiin kielellisiä korjauksia.

18 c §. Tuottajan vastuu. Tuottaja on 18 c §:n 1 momentin perusteella velvollinen edistämään 18 b §:ssä tarkoitettujen tuotteiden uudelleenkäyttöä sekä järjestämään jätteenä käytöstä poistettavan tuotteen tai sen osan uudelleenkäytön, hyödyntämisen ja muun jätehuollon sekä vastaamaan siitä aiheutuvista kustannuksista, jollei jäljempänä toisin säädetä. Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momentissa olevan pakkauksia koskevan valtuussäännöksen siirtämistä uudeksi 18 j §:ksi, koska valiokunta ehdottaa eräitä tuoteryhmiä koskevan hallituksen esityksen 18 g §:ään sisältyvien säännösten erottamista omaksi pykäläkseen lain selkeyden lisäämiseksi. Siksi pakkauksia koskeva valtuussäännös soveltuu paremmin pakkauksia koskevaan erityissäännökseen.

Tuottajavastuun toiminnan kannalta on olennaisen tärkeää, että tuotteiden vastaanottopaikat muodostavat niin kattavan verkoston, että jätteen haltijalla on käytännössä kohtuullinen mahdollisuus luovuttaa käytöstä poistettava tuote järjestelmään. Valiokunta ehdottaa tuottajaa sitovien velvollisuuksien säätämistä erikseen omissa pykälissään ja ehdottaa siksi 3 momentin siirtämistä uudeksi 18 d §:ksi.

Tämän vuoksi nykyinen 4 momentti siirtyy 3 momentiksi.

Pykälän uuteen 4 momenttiin siirrettäisiin asetuksenantovaltuus kielellisesti tarkistettuna hallituksen esityksen 18 h §:n 1 momentista.

18 d §. Tuottajavastuun piiriin kuuluvien tuotteiden vastaanottopaikat. Hallituksen esityksen 18 c §:n 3 momentista siirrettäisiin säännös tähän pykälään. Pykälän muotoilua ehdotetaan

täsmennettäväksi määrittämällä sitä, mitä "kohtuullinen mahdollisuus luovuttaa käytöstä poistettava tuote uudelleenkäyttöön, hyödynnettäväksi tai muuhun jätehuoltoon" tarkoittaa. Kohtuullisuus edellyttää valiokunnan mielestä koko maassa kattavaa verkostoa vastaanottopaikkoja niin, että matka vastaanottopisteeseen vastaa normaalia matkaa erityisjätteen vastaanottopaikalle tai kyseisten tuotteiden myymälään. Valiokunta edellyttää, että velvoitteen toteutumista käytännössä seurataan.

18 e §. Tuotteen merkinnät ja purkamista koskevat tiedot. Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten valiokunta ehdottaa tuotteen merkitsemistä ja purkamista koskevia tietoja koskevan tuottajan velvollisuuden säätämistä laissa, koska hallituksen esityksestä velvollisuus käy ilmi vain välillisesti ehdotetun asetuksenantovaltuuden kautta. Pykälän 3 momenttiin siirrettäisiin hallituksen esityksen 18 h §:n 2 momentin 1 kohta valtuudesta säätää näistä asetuksella tarkemmin.

18 f §. Tiedonantovelvollisuus. Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten valiokunta ehdottaa hallituksen esityksen 18 h §:n 1 momentin 3 kohdan siirtämistä omaksi pykäläksi, jossa säädetään tuottajan perustiedonantovelvollisuudesta suoraan laissa, koska velvollisuus antaa tietoja käy ehdotetusta 18 h §:n säännöksestä ilmi vain välillisesti. Pykälän 2 momenttiin siirrettäisiin asiaa koskeva asetuksenantovaltuus hallituksen esityksen 18 h §:n 2 momentin 1 kohdasta ja 18 c §:n 5 momentista.

18 g §. Tuottajayhteisö ja tuottajien muu yhteistoiminta. Valiokunta ehdottaa pykälään lisättäväksi uuden 3 momentin, jossa velvoitettaisiin tuottajayhteisö ottamaan tasapuolisesti huomioon kaikki taloudelliset toimijat ja heidän asianmukaiset toimintamahdollisuutensa markkinoilla.

Valiokunta katsoo, että tuottajavastuujärjestelmä voi johtaa käytännössä siihen, että tuottajayhteisö tosiasiallisesti määrää muiden markkinoilla olevien tahojen toimintamahdollisuuksista. Määräävän markkina-aseman väärinkäyttö on

kilpailurajoituslain (480/1992) 7 §:n mukaan kielletty. Kyseisessä pykälässä säädetään, mitä pidetään väärinkäyttönä. Koska kilpailurajoituslain sääntelyn toistaminen jätelaissa johtaisi päällekkäiseen sääntelyyn ja valvontaongelmiin, valiokunta on päätenyt ehdottamaan pykälään lisäystä, jossa painotetaan tuottajayhteisön velvollisuutta toimia tasapuolisesti ja luonnonvarojen kestäväen käytön sekä kestäväen tuotannon ja kulutuksen periaatteiden mukaisesti. Valiokunta edellyttää, että lain toimeenpanon kilpailuvaikutuksia seurataan.

Lisäyksen vuoksi nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi. Muutoksen vuoksi tulee 4 momentin viittaus tässä yhteydessä muuttaa koskemaan 2—4 momenteja.

18 h §. Eräiden muiden toimijoiden velvollisuudet. Lain pykälänumeroinnin muuttumisen vuoksi hallituksen esityksen 18 e §:n 2 momenttiin asiallisesti sisältyvä sääntely siirrettäisiin muutettuna 18 h §:ksi. Valiokunta ehdottaa sääntelyä täsmennettäväksi perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten siten, että epätasallinen viittaus velvollisuuteen ottaa vastaan tuote, silloin "kun se on perusteltua uudelleenkäytön tai jätehuollon järjestämiseksi" poistuu. Koska eri toimijoiden velvollisuudet poikkeavat toisistaan tuoteryhmittäin, säädettäisiin näistä eri momenteissa erikseen.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin kunnan velvollisuudesta toimia siten, että tuottajan mahdollisuus huolehtia velvoitteistaan ei vaarannu siten kuin hallituksen esityksen 18 e §:n 3 momentissa esitetään.

18 i §. Tuotteen viimeisen haltijan oikeudet. Pykälien lisäämisen vuoksi hallituksen esityksen 18 f §:n 1 momentti muuttuisi 18 i §:ksi. Valiokunta ehdottaa pykälän otsikon muuttamista paremmin pykälän sisältöä vastaavaksi. Pykälässä täsmennettäisiin, että oikeus luovuttaa käytöstä poistettava tuote maksutta tuottajan järjestämään järjestelmään koskee käytöstä poistettavia tuotteita tavanomaisessa kunnossa. Jos tuotteesta puuttuu oleellisia osia tai siihen on lisätty uudelleenkäyttöä, hyödyntämistä tai muuta jäte-

huoltoa merkittävästi haittaavia esineitä tai aineita, luovuttajalta voitaisiin periä tästä aiheutuvia lisäkustannuksia tai poistettujen osien raakaainearvoa vastaava maksu. Oleellisia osia koskeva vaatimus koskee erityisesti romuajoneuvoja. Niillä tarkoitetaan auton merkittäviä osia, kuten moottoria, korin oleellisia osia tai katalysaattoria.

Muutettu sanamuoto mahdollistaa sen, että ajoneuvon viimeisellä omistajalla on oikeus halutessaan ottaa autosta enemmän varusteita kuin hallituksen esityksen säännösehdotus tarkoitti. Tällaisia ovat esimerkiksi umpiot, takavalot ja muut vastaavat varaosat tai lisävarusteet, jotka eivät sinänsä vähennä auton materiaaliarvoa. Pykälän tavoitteena on turvata tuottajalle velvollisuuden ohella mahdollisuus hoitaa romuajoneuvojen jätehuolto kokonaisuutena kustannustehokkaasti. Romuajoneuvojen keräys- ja käsittelyjärjestelmästä tulee kokonaistaloudellisesti edullisempi, jos järjestelmään luovutettavissa autoissa on mukana myös niiden arvokkaat osat. Koska kuluttaja maksaa viime kädessä järjestelmän kustannukset, ei ole tarkoituksenmukaista mahdollistaa sitä, että romuajoneuvoista systemaattisesti poistettaisiin kaikki arvokkaat osat ulkopuolisen toimijan toimesta. Ratkaisu perustuu romuajoneuvodirektiiviin, jonka 5 artiklan 4.3 alakohdan mukaan jäsenmailla on mahdollisuus säätää osittaisesta maksullisuudesta.

Tuottajavastuujärjestelmässä tuottaja vastaa myös tuotteen jätehuoltokustannuksista. Jätehuoltokustannukset tulevat tuotteen hinnassa kuluttajan maksettaviksi. Koska romuajoneuvon lopullisella haltijalla ei hallituksen esityksen mukaan ole oikeutta aina luovuttaa romuajoneuvoa järjestelmään maksutta, on ehdotus lähtökohtaisesti ristiriidassa tuottajavastuun periaatteen kanssa. Myös direktiivi lähtee siitä, että maksuttomuus luovutusvaiheessa on pääsääntö, vaikka osittaisesta maksullisuudesta on jäsenvaltiolla mahdollisuus säätää erikseen.

Valiokunta ei pidä lähtökohtaisesti hyväksyttävänä tätä ratkaisua, joka mahdollistaa periaatteessa kaksinkertaisen laskutuksen. Jätehuoltokustannuksen hinta on tuotteessa, ja sen lisäksi kuluttaja voi joutua maksamaan osan siitä toi-

seen kertaan luovuttaessaan tuottajavastuujärjestelmään romuajoneuvon, josta puuttuu oleellisia osia. Alkuvaiheessa kaksinkertainen maksaminen ei käytännössä kuitenkaan toteutune, sillä valiokunnan saaman selvityksen mukaan järjestelmä tullee kustantamaan ainakin aluksi itsensä siten, että tuotteen hintaan ei tule jätehuoltolisää. Valiokunta ei siksi ehdota muutosta ehdotettuun perusratkaisuun, mutta edellyttää, että tuottajat ja tuottajayhteisöt veloitetaan raportoimaan perimistään maksuista. Pirkanmaan ympäristökeskuksen tulee valvoa, että maksuprusteet ovat käytännössä lainmukaiset ja maksut kohtuullisia. Seurannan perusteella tulee arvioida, onko järjestelmä perusteltu ja jätteen hyötykäytön näkökulmasta toimiva, sekä ehdottaa tarvittaessa muutosta säännökseen (*Valiokunnan lausumaehdotus 4*).

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tuottajayhteisö aikoo järjestää ns. vanhojen autojen ongelman hoitamiseksi hyväksytyin talousarviomäärärahan turvin kampanjan, jolla pyritään keräämään olemassaolevat romuajoneuvot ja hoitamaan niiden asianmukainen jätehuolto. Valiokunta pitää tätä hyvänä ja katsoo, että näin voidaan osaltaan helpottaa edellä käsiteltyä ongelmaa.

Valiokunta korostaa edelleen, että normaalitilanteessakin tuottaja on velvollinen ottamaan vastaan kaikki romuajoneuvot, olivatpa ne rekisterissä tai eivät. Vähäinen maksu voidaan periä romuista, joista on poistettu oleelliset osat. Maksu voidaan periä myös romuautoista, joihin on asiattomasti sisällytetty esimerkiksi romuakkuja tai ongelmajätteitä sisältäviä, autoon kuuluttomia astioita.

18 j §. Pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevat erityissäännökset. Pykälän lisäämisen ja lain rakenteellisen muuttamisen vuoksi uusi 18 j § vastaisi hallituksen esityksen 18 c §:n 1 momentin loppuosaa. Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momentin täsmentämistä niin, että siitä ilmenee suoraan, että pakkauksia koskeva tuottajavastuu on osittainen. Osittaisuus tarkoittaa sitä, että tuottajan tulee omalta osaltaan huolehtia siitä, että tämän markkinoille laskemista pakkauk-

sista hyödynnetään keskimäärin yhteensä 61 painoprosenttia. Pakkauksia koskeva poikkeus kattaa myös vastaanottopaikat.

Uudessa 2 momentissa pyritään täsmentämään pienen taloudellisen toimijan käsitettä sekä asetuksenantovaltuutta perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla verrattuna hallituksen esityksen 18 h §:n 2 momenttiin. Velvoitteet eivät koskisi liikevaihdoltaan vähäistä toimintaa. Vähäisenä liikevaihtona pidettäisiin miljoonan euron liikevaihtoa vuodessa.

18 k §. Eräät juomapakkaukset. Pykälä vastaisi hallituksen esityksen 18 g §:n 1 momenttia.

18 l §. Romuajoneuvoja koskevat erityissäännökset. Pykälän 1 momentti vastaisi hallituksen esityksen 18 g §:n 2 momenttia. Pykälään tehtäisiin kuitenkin lakitekniset korjaukset asetuksenantovaltuuksien osalta. Ehdotetussa muodossa 1 pykälästä ei ilmene tarkoitettujen maksujen peruste. Pykälään lisättäisiin myös perussäännös vastaanottajan velvollisuudesta tarkistaa viimeisen haltijan oikeus luovuttaa romuajoneuvo.

18 m §. Sähkö- ja elektroniikkalaitteita koskevat erityissäännökset. Uudessa 18 m §:ssä säädettäisiin ajankohdasta, josta alkaen tuottajan vastuun piiriin tulevat sähkö- ja elektroniikkalaitteet. Pykälän 1 momentin mukaan tuottaja vastaa muun käyttäjän kuin kotitalouden käytöstä poistaman sähkö- ja elektroniikkalaitteen hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta aiheutuvista kustannuksista, jos laite on saatettu markkinoille elokuun 13 päivän 2005 jälkeen. Ennen mainittua päivämäärää markkinoille saatetun laitteen jätehuollon kustannuksista tuottaja vastaa vain, jos käytöstä poistettava laite korvataan vastaavalla tai saman käyttötarkoituksen omaavalla laitteella. Muutoin laitteen muu käyttäjä kuin kotitalous vastaa käytöstä poistetun laitteen hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta aiheutuvista kustannuksista. Tuottaja ja tuotteen muu käyttäjä kuin kotitalous voivat sopia myös muusta kustannusten jaosta. Muutoksella täsmennetään tuottajalle ja tuotteen viimeiselle haltijalle eri tilanteissa aiheutuvien kustannusten

muodostumisen perusteita siten kuin perustuslakivaliokunnan lausunnossa edellytetään.

Pykälän 2 momentti vastaisi hallituksen esityksen 18 g §:n 3 momenttia.

18 n §. Asetuksenantovaltuus Euroopan yhteisön tuottajavastuuta koskevien säädösten täytäntöönpanemiseksi. Pykälän lisäämisen ja lain rakenteellisen muuttamisen vuoksi hallituksen esityksen 18 h §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdat siirtyisivät 18 n §:ksi. Pykälän 2 kohtaa muutettaisiin perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten siten, että asetuksenantovaltuus koskisi vain tuottajavastuuluvussa tarkoitettujen käytöstä poistettujen tuotteiden keräystä, merkitsemistä, lajittelua, varastointia, säilyttämistä, kuljetusta, edelleen välittämistä, uudelleenkäyttöä, hyödyntämistä, käsittelyä tai muuta jätehuoltoa koskevia teknisiä vaatimuksia sekä jätehuoltokustannusten ilmoittamista tuotteen hinnassa.

30 §. Kunnan jätemaksun määrääminen. Valiokunta ehdottaa pykälän 2 momentin muuttamista vastaamaan lain 11 §:n sisältöä. Hyödyntämisen ohella tulee siten ottaa huomioon myös omaoiminen käsittely. Maksu voitaisiin siten määrätä jopa nollassa euroksi, jos jäte hyödynnetään ja käsitellään kiinteistöllä oimomaisesti kokonaan. Valiokunta korostaa samalla, että oimomisen hyödyntämisenkin tulee täyttää asianmukaiset vaatimukset siten, ettei siitä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

50 b §. Ilmoitus tuottajatiedostoon. Lain pykälänumeroinnin muutoksen vuoksi on pykälän 2 momenttiin sisältyviä viittauksia tarkistettava.

50 c §. Tuottajatiedostoon merkitseminen ja hyväksyminen. Lain pykälänumeroinnin muutoksen vuoksi on pykälän 2 momenttiin sisältyviä viittauksia tarkistettava.

51 §. Selvilläolo- ja kirjanpitovelvollisuus. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi, koska voimassaolevaan lakiin sisältyvä kirjanpitovelvollisuus ei koske tuottajia.

58 §. Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämissuhka. Jätelain 58 §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että siinä mainitaan erikseen Pirkanmaan ympäristökeskus toimivaltaiseksi siltä osin kuin asia koskee tuottajavastuuta koskevien säännösten noudattamiseksi asetettavaa tehostetta. Voimassa oleva momentti koskee alueellisen ympäristökeskuksen oikeutta tehosteen asettamiseen. Pirkanmaan ympäristökeskus toimii lain tarkoitettamana valvontaviranomaisena tuottajavastuusäännösten osalta toimialueenaan koko maa, joten säännöksessä on tarpeen eritellä tämä ympäristökeskuksen rooli.

60 §. Jäterikkomus. Lain pykälänumeroinnin muutoksen vuoksi on viittauksia tarkistettava vastaavasti.

71 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen. Pykälään lisättäisiin maininta Pirkanmaan ympäristökeskuksesta. Pykälää selvennettäisiin myös siten, että tietojen luovutuksen tulisi tapahtua valvontaviranomaisten, ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen ohella myös Pirkanmaan ympäristökeskukselle sen lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi. Tietojen luovuttamisen perusteena syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaisille olisi edelleen rikosten selvittäminen.

Voimaantulosäännös. Pykälänumeroinnin muuttumisen vuoksi on voimaantulosäännöstä tarkistettava vastaavasti.

Perustuslakivaliokunnan lausunto

Perustuslakivaliokunnan lausunnossa katsotaan, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, 1. lakiehdotus kuitenkin vain, jos valiokunnan sen 18 f §:n 2 momentista ja 18 h §:n 2 momentista tekemät valtiosääntöoikeudelliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon. Ympäristövaliokunta ehdottaa mainittujen pykälän muuttamista valtiosääntöoikeudellisella perusteella.

Perustuslakivaliokunnan 18 f §:n 2 momentista tekemän huomautuksen huomioon ottamiseksi valiokunta ehdottaa uuden 18 m §:n säätämisen

tä. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin lain tasolla selkeästi tuottajalle ja tuotteen muulle käyttäjälle kuin kotitaloudelle aiheutuvien kustannusten jakautumisesta. Pykälän toinen momentti vastaisi hallituksen esityksen 18 g §:n 3 momenttia.

Perustuslakivaliokunnan 18 h §:n 2 momentista tekemän huomautuksen huomioon ottamiseksi valiokunta ehdottaa uudessa 18 j §:ssä säädettäväksi laissa sellaisesta pienestä taloudellisesta toimijasta, jota pykälän velvoitteet eivät lainkaan koske. Velvoitteet eivät koskisi pakkaajaa ja maahantuojaa, jonka liikevaihto on vähemmän kuin 1 000 000 euroa vuodessa.

Valiokunta ehdottaa myös useiden muiden pykälien muuttamista perustuslakivaliokunnan lausunnon perusteella ja yleisesti lain selkeyden parantamiseksi. Valiokunta ehdottaa uusia säännöksiä, joilla säädettäisiin lain tasolla eräiden

velvollisuuksien perusteista. Näitä olisivat 18 e § tuotteen merkitsemisvelvollisuudesta ja 18 f § tiedonantovelvollisuudesta. Tuoteryhmäkohtaisia säännöksiä olisivat uudet 18 j, 18 k, 18 l ja 18 m §:t, joilla selkeytettäisiin lain sisältöä ja tavoitteita.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valiokunta ehdottaa,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana,

*että 1. lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti (**Valiokunnan muutosehdotukset**) ja*

*että hyväksytään viisi lausumaa (**Valiokunnan lausumaehdotukset**).*

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

jätelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan 3 päivänä joulukuuta 1993 annetun jätelain (1072/1993) 18 §:n 1 momentin 5 kohta, sellaisena kuin se on laissa 605/1997,

muutetaan 6 §:n 1 kohta, 11 ja 27 §, 30 §:n 1 ja 2 momentti, 36 §:n otsikko, 49 §:n 1 momentti, 51 §:n 3 momentti, 52 §:n 1 momentti, 58 §:n 1 momentti, 60 §, 68 §:n 2 momentti, 70 ja 71 §,

sellaisina kuin niistä ovat 49 §:n 1 momentti, 51 §:n 3 momentti, 60 ja 70 § laissa 91/2000, 52 §:n 1 momentti, 58 §:n 1 momentti ja 68 §:n 2 momentti mainitussa laissa 605/1997 ja 71 § laissa 661/1999, sekä

lisätään 10 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 3 a luku, 36 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 63/1995, uusi 3 momentti, lakiin uusi 50 b ja 50 c § sekä 57 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 605/1997, uusi 3 momentti

seuraavasti:

6, 10 ja 11 §
(Kuten HE)

3 a luku

Tuottajavastuu

18 a §

Tuottajavastuun tavoitteet

(1 mom. kuten HE)

Tuottajavastuun tavoitteena on *luonnonvarojen kestävän käytön sekä kestävän tuotannon ja kulutuksen periaatteiden mukaisesti*:

- 1) tehostaa *jätteen syntymisen ehkäisemistä* ja tuotteiden uudelleenkäyttöä;
- 2) tehostaa *jätteenä käytöstä poistettavan tuotteen tai sen osan uudelleenkäytön, hyödyntämisen ja muun jätehuollon järjestämistä*;
- 3) vähentää *kaatopaikoille sijoitettavan jätteen määrää ja haitallisuutta sekä jätteistä aiheutuvaa vaaraa tai haittaa ihmisen terveydelle tai ympäristölle*.

18 b §

Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

Tuottajavastuu koskee seuraavia tuotteita ja tuottajia:

- 1) moottorikäyttöisen ja muun ajoneuvon tai laitteen *renkaat ja niiden tuottajat; (poist.)* tuottajana pidetään renkaiden tai renkailla varustettujen ajoneuvojen tai laitteiden ammattimaista valmistajaa tai maahantuoja taikka renkaiden pinnoittajaa;
- 2) *sanomalehdet, aikakauslehdet, toimistopaperit ja muut niihin rinnastettavat paperituotteet ja niiden tuottajat; (poist.)* tuottajana pidetään painopaperin ja muiden paperituotteiden valmistukseen käytettävän paperin ammattimaista valmistajaa ja maahantuoja;
- 3) *pakkaukset ja niiden tuottajat; (poist.)* tuottajana pidetään ammattimaista tuotteen pakkaajaa tai pakatun tuotteen maahantuoja;
- 4) *henkilöautot, pakettiautot ja niihin rinnastettavat muut ajoneuvot ja niiden tuottajat; (poist.)* tuottajana pidetään ajoneuvon valmistajaa tai ammattimaista maahantuoja taikka am-

mattimaista välittäjää, joka toimittaa maahan ajoneuvoja kotimaisen käyttäjän nimissä;

5) *sähkö- ja elektroniikkalaitteet ja niiden tuottajat; (poist.)* tuottajana pidetään sähkö- ja elektroniikkalaitteen valmistajaa ja maahantuoja sekä sellaista myyjää, joka myy laitteita omalla tuotemerkillään. *Tuottajavastuu ei kuitenkaan koske laitteita, jotka on suunniteltu erityisesti sotilaalliseen käyttöön tai jotka muutoin liittyvät valtion keskeisten turvallisuussetujen turvaamiseen.*

(2 mom. kuten HE)

18 c §

Tuottajan vastuu (poist.)

Tuottaja on velvollinen edistämään 18 b §:ssä tarkoitettujen tuotteiden uudelleenkäyttöä sekä järjestämään jätteenä käytöstä poistettavan tuotteen tai sen osan uudelleenkäytön, hyödyntämisen ja muun jätehuollon sekä vastaamaan siitä aiheutuvista kustannuksista, *jollei jäljempänä toisin säädetä. (Poist.)*

Tuottajan velvollisuus voi koskea tuottajan itse markkinoille luovuttamia tuotteita ja markkinoille luovutettujen tuotteiden määrään tai markkinaosuuteen nähden kohtuulliseksi katsottavaa osuutta kaikista niistä vastaavista markkinoille luovutetuista tuotteista riippumatta tuotteiden markkinoille luovuttamisen ajankohdasta.

(3 mom. *poist*)

(3 mom. kuten HE:n 4 mom.)

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin:

1) *tässä luvussa tarkoitettujen käytöstä poistettavien tuotteiden ja niistä muodostuvan jätteen synnyn ehkäisemiselle, uudelleenkäytölle, kierrätykselle ja hyödyntämiselle asetettavista määrällisistä tavoitteista ja velvoitteista sekä määrärajoista tavoitteiden saavuttamiselle ja velvoitteiden täyttämiseksi ja niin, että tavoitteet ja velvoitteet voivat olla materiaaleittain, tuotteittain tai tuoteryhmittäin eriytettyjä;*

2) *tässä luvussa tarkoitettujen käytöstä poistettavien tuotteiden jätehuollolle aiheutuvan merkittävän haitan estämiseksi sekä niiden uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jä-*

tehuollosta ihmisen terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi tarvittavista toimista.

18 d §

Tuottajavastuun piiriin kuuluvien tuotteiden vastaanottopaikat

Tuottajan on huolehdittava niin kattavan vastaanottopaikkojen verkoston järjestämisestä 18 b §:ssä tarkoitetuille käytöstä poistettaville tuotteille, että tuotteen viimeisellä haltijalla on koko maassa kohtuullinen mahdollisuus luovuttaa käytöstä poistettava tuote uudelleenkäyttöön, hyödynnettäväksi tai muuhun jätehuoltoon.

(2—4 mom. poist.)

18 e §

Tuotteen merkinnät ja purkamista koskevat tiedot

Edellä 18 b §:ssä tarkoitetun ajoneuvon tuottajan on huolehdittava siitä, että tuote tai sen osat on asianmukaisesti merkitty vaarallisia aineita sisältävien osien tunnistamiseksi. Sähkö- ja elektroniikkalaitteessa on oltava tuottajan, markkinoillesaattamisajankohdan ja erilliskeräilyvelvollisuuden osoittava merkintä.

Ajoneuvon ja sähkö- ja elektroniikkalaitteen tuottajan on lisäksi huolehdittava siitä, että tuotteen myyjät ja tarvittaessa muut toimijat saavat tarvittavat tiedot ja ohjeet tuotteesta, sen uudelleenkäytöstä, purkamisesta ja osien kierrättävyydestä sekä vaarallisten aineiden ja osien sijainnista tuotteessa.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tuotteiden merkitsemisestä ja niiden purkamista koskevista tiedoista.

(4 mom. poist)

18 f §

Tiedonantovelvollisuus

Tuottajan on toimitettava Pirkanmaan ympäristökeskukselle tämän lain ja sen nojalla annettujen tuottajavastuuta koskevien säädösten täytäntöönpanon valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot markkinoille toimitetuista tuotteista, käytöstä poistettujen tuotteiden kertymästä, niiden keräilystä, uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä, viennistä tai muusta jätehuollosta sekä muista näihin rinnastettavista seikoista.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tuotekohtaisesti tarkemmin edellä 1 momentissa tarkoitetuista tiedoista.

18 g §

Tuottajayhteisö ja tuottajien muu yhteistoiminta

(1 ja 2 mom. kuten HE:n 18 d §:n 1 ja 2 mom.)

Tuottajayhteisön on otettava 18 a §:n 2 momentissa säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi tasapuolisesti huomioon kaikki taloudelliset toimijat ja heidän asianmukaiset toimintamahdollisuutensa kyseisillä markkinoilla tehdessään sopimuksia uudelleenkäytön, hyödyntämisen ja muun jätehuollon käytännön järjestämisestä.

(4 mom. kuten HE:n 18 d §:n 3 mom.)

Mitä 2—4 momentissa säädetään tuottajayhteisöstä, koskee vastaavasti sellaista muuta usean tuottajan yhteistoimintajärjestelyä, joka huolehtii tuottajavastuuseen perustuvasta uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta ja jolla on kyseisten tuotteiden tai tuoteryhmän osalta merkittävä markkina-asema.

18 h §

Eräiden muiden toimijoiden velvollisuudet

Edellä 18 b §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen renkaiden myyjän ja muun luovuttajan on otettava uusien renkaiden ostajalta vastaan käytöstä poistettavat renkaat. Velvollisuus koskee myytävään määrään nähden kohtuulli-

seksi katsottavaa määrää ja ostettavia rengaslajeja vastaavia käytöstä poistettavia renkaita.

Edellä 18 b §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetun sähkö- ja elektroniikkalaitteiden myyjän ja muun jakelijan on otettava ostajalta vastaan kotitaloudesta peräisin oleva, käytöstä poistettava sähkö- ja elektroniikkalaite, jonka tilalle ostetaan uusi vastaava laite, tai osoitettava ostajalle muu vastaanottoaika.

Jäljempänä 18 k §:ssä tarkoitettujen juomien myyjän ja muun jakelijan on otettava näiden juomien ostajalta vastaan tyhjät juomapakkaukset.

Kiinteistön haltijan on järjestettävä edellä 18 b §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen käytöstä poistettavien paperituotteiden keräystä varten tarvittavat tilat ja keräysvälineet asuin-kiinteistölle ja sellaiselle kiinteistölle, jolla on toimistoja taikka tuotanto- tai palvelutoimintoja. Velvollisuus ei kuitenkaan koske kiinteistöjä, jotka sijaitsevat pientalo- tai haja-asutusalueella, jossa tuottaja on järjestänyt keräyksen alueellisilla vastaanottoaikoilla tai jossa keräyksen järjestäminen aiheuttaisi kohtuuttomia kustannuksia kerättävän paperin vähäisen määrän vuoksi.

(5 mom. kuten HE:n 18 e §:n 3 mom.)

18 i § (Uusi)

Tuotteen viimeisen haltijan oikeudet

Edellä 18 b §:ssä tarkoitettujen tuotteiden viimeisellä haltijalla on oikeus luovuttaa käytöstä poistettava tuote maksutta tuottajan järjestämään uudelleenkäyttö-, hyödyntämis- ja jätehuoltojärjestelmään. Jos tuotteesta puuttuu jätteen hyödyntämisarvon kannalta oleellisia osia, kuten moottori, korin oleelliset osat tai katalyysaattori, taikka siihen on lisätty uudelleenkäyttöä, hyödyntämistä tai muuta jätehuoltoa merkittävästi haittaavia esineitä tai aineita, romuajoneuvon luovuttajalta voidaan kuitenkin periä poistettujen osien raaka-ainearvoa vastaava maksu tai uudelleenkäytölle, hyödyntämiselle tai muulle jätehuollolle aiheutuvia lisäkustannuksia vastaava kohtuullinen maksu.

18 j § (Uusi)

Pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevat erityissäännökset

Pakkauksia koskeva tuottajavastuu on osittainen. Tuottajan tulee omalta osaltaan huolehtia siitä, että markkinoille lasketuista pakkauksista hyödynnetään keskimäärin yhteensä 61 painoprosenttia. Muilta osin pakkausjätteen jätehuollosta vastaa tällöin jätteen haltija sekä kiinteistön haltija ja kunta siten kuin 3 luvussa säädetään.

Pakkauksia ja pakkausjätteiden hyödyntämistä ja siihen liittyvää kustannusvastuuta koskevia velvoitteita, 18 f §:ssä tarkoitettuja seurantatietoja ja 68 §:n 2 momentissa tarkoitettua jäteneuvontaa koskevia velvoitteita ei sovelleta 18 b §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun pakkaajaan ja maahantuojaan, jonka toiminnan liikevaihto on edellisenä vuonna ollut vähemmän kuin 1 000 000 euroa.

18 k § (Uusi)

Eräät juomapakkaukset

Mitä tässä laissa säädetään tuottajavastuuseen perustuvasta uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta sekä tuottajasta koskee vastaavasti virvoitusjuomaverosta annetun lain (1474/1994) 4 §:ssä ja alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain (1471/1994) 7 §:ssä tarkoitettua vähittäismyyntipäällysteen kierrätysjärjestelmää sekä mainituissa laeissa tarkoitettujen tuotteiden valmistajaa, pakkaajaa ja maahantuojaa.

18 l § (Uusi)

Romuajoneuvoja koskevat erityissäännökset

Sellaisen 18 b §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun ajoneuvon, jota voidaan pitää 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuna jätteenä (romuajoneuvona), viimeisen haltijan on toimitettava romuajoneuvo tuottajavastuun piiriin kuuluvaan järjestelmään kuuluvalla kerääjällä tai esikäsitteijällä. Vastaanottajan on tarkistet-

tava viimeisen haltijan oikeus luovuttaa romuajoneuvo. Ajoneuvon viimeiselle haltijalle on tällöin annettava asianmukainen romutustodistus romuajoneuvon lopulliseksi poistamiseksi Ajoneuvohallintokeskuksen ajoneuvoliikennerekisteristä. Rekisteristä poistamisesta voidaan periä tuottajalta kohtuullinen maksu.

Rekisteristä poistamisesta ja romutustodistuksesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella ja siitä perittävästä maksusta liikenne- ja viestintäministeriön asetuksella.

18 m § (Uusi)

Sähkö- ja elektroniikkalaitteita koskevat erityissäännökset

Tuottaja vastaa muun käyttäjän kuin kotitalouden käytöstä poistaman sähkö- ja elektroniikkalaitteen hyödyntämisestä ja muusta jätetuollosta aiheutuvista kustannuksista, jos laite on saatettu markkinoille elokuun 13 päivän 2005 jälkeen. Tuottaja vastaa ennen mainittua päivämäärää markkinoille saatetun, käytöstä poistettavan tuotteen hyödyntämisen ja muun jätetuollosta aiheutuvista kustannuksista vain, jos käytöstä poistettava laite korvataan vastaavalla tai saman käyttötarkoituksen omaavalla laitteella. Muutoin laitteen muu käyttäjä kuin kotitalous vastaa käytöstä poistetun laitteen hyödyntämisestä ja muusta jätetuollosta aiheutuvista kustannuksista. Tuottaja ja tuotteen muu käyttäjä kuin kotitalous voivat sopia myös muusta kustannusten jaosta.

(2 mom. kuten HE:n 18 g §:n 3 mom.)

18 n § (Uusi)

Asetuksenantovaltuus Euroopan yhteisön tuottajavastuuta koskevien säädösten täytäntöönpanemiseksi

Valtioneuvoston asetuksella voidaan lisäksi säätää Euroopan yhteisön tuottajavastuuta koskevien säädösten täytäntöönpanemiseksi:

1) tässä luvussa tarkoitettujen käytöstä poistettavien tuotteiden keräystä, merkitsemistä, lajittelua, varastointia, säilyttämistä, kuljetusta,

edelleen välittämistä, uudelleenkäyttöä, hyödyntämistä, käsittelyä tai muuta jätetuoltoa koskevista teknisistä vaatimuksista sekä jätetuolokustannusten ilmoittamisesta tuotteen hinnassa;

(2 kohta kuten HE:n 18 h §:n 3 mom:n 3 kohta)

27 §
(Kuten HE)

30 §

Kunnan jätemaksun määrääminen

(1 mom. kuten HE)

Jos taksan mukaista jätemaksua on pidettävä kohtuuttoman suurena tai pienenä, voidaan maksu määrätä taksasta poiketen tai maksu jättää perimättä ottaen huomioon erityisesti jätteen määrä, järjestetyn jätetuollosta palvelutaso ja 11 §:ssä tarkoitettu jätteen omatoiminen hyödyntäminen ja käsittely.

36 ja 49 §
(Kuten HE)

50 b §

Ilmoitus tuottaj tiedostoon

(1 mom. kuten HE)

Ilmoituksessa on oltava riittävät tiedot ja selvitykset tuottajasta ja toiminnasta sekä käytöstä poistettujen tuotteiden uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jätetuollosta, joiden perusteella voidaan arvioida järjestelyjen asianmukaisuus. Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajan on esitettävä selvitys 18 m §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuudesta. Tuottajayhteisöjen ilmoituksessa on lisäksi esitettävä tarvittavat tiedot sopimuksista ja säännöistä, joiden perusteella voidaan arvioida, täyttääkö toiminta lain 18 g §:n 2 ja 3 momentissa säädetty vaatimukset. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin ilmoituksen sisällöstä.

(3 mom. kuten HE)

50 c §

Tuottajatiedostoon merkitseminen ja hyväksyminen

Pirkanmaan ympäristökeskus merkitsee tuottajan tuottajatiedostoon. Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajaa ei voida merkitä tiedostoon ilman selvitystä 18 m §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuudesta.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

51 § (Uusi)

Selvilläolo- ja kirjanpitovelvollisuus

Ympäristöluvan haltijan, ongelmajätteen tuottajan, lukuun ottamatta kotitaloutta, sekä ongelmajätteen ammattimaisen kuljetuksen suorittajan ja 49 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua jätteen myyjän ja välittäjän on pidettävä kirjaa toiminnassaan syntyneen, kerätyn, varastoidun tai välivarastoidun, kuljetetun, hyödynnetyn tai käsitellyn sekä myydyin tai välitetyn jätteen määrästä, laadusta ja alkuperästä, sekä toimitettaessa jäte muualle, sen syntypaikasta samoin kuin toimituspaikasta ja -päivämäärästä sekä kuljetus- ja hyödyntämistavasta tai käsittelytavasta. *Kirjanpitovelvollisuus koskee myös 18 b §:ssä tarkoitettua tuottajaa 18 f §:ssä tarkoitettujen tietojen osalta.*

52 ja 57 §
(Kuten HE)

58 § (Uusi)

Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämishukka

Ympäristöministeriö, alueellinen ympäristökeskus tai kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi tehostaa tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen taikka Pirkanmaan ympäristökeskus tuottajavastuuta koskevien säännösten noudattamiseksi tai Suomen ympäristökeskus jätteensiirtoasetuksen perusteella antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laimin-

lyöjän kustannuksella tai että toiminta keskeytetään tai kielletään.

60 §

Jäterikkomus

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

1) rikkoo 5 §:n 1 momentin 1, 3 tai 4 kohdassa, 6 §:n 1 momentin 6 tai 8 kohdassa, 7 §:n 4 momentissa, 17 §:n 1 momentissa, 18 c §:n 4 momentin 2 kohdassa, 18 g §:n 4 momentissa ja 18 n §:ssä tai 19 §:ssä, 40 §:n 3 momentissa, 50 §:ssä, 57 tai 73 a §:ssä tarkoitettua kieltoa taikka mainittujen säännösten nojalla annettua kieltoa tai määräystä,

2) laiminlyö 7—9 §:ssä, 12 tai 14 §:ssä, 15 §:n 1 momentissa, 18 c—18 m §:ssä, 51 §:n 3 tai 4 momentissa tarkoitettua velvollisuutta, tai

3) toteuttaa jätteen kansainvälisen siirron jätteensiirtoasetuksen 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *jäterikkomuksesta* sakkoon.

(2 mom. kuten HE)

68 ja 70 §
(Kuten HE)

71 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn *salassapidon* estämättä saa tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessa saatuja tietoja yksityisen tai yhteisön taloudellisesta asemasta, liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa valvontaviranomaiselle, ympäristöministeriölle, Suomen ympäristökeskukselle tai Pirkanmaan ympäristökeskukselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi taikka syyttäjä-, poliisi- ja tulliviranomaiselle rikoksen selvittämiseksi. Lisäksi muutoin salassa pidettä-

viä tietoja voidaan luovuttaa tulliviranomaisille jäteverolain (495/1996) sekä virvoitusjuomaverosta annetun lain 4 §:n ja alkoholi- ja alkoholi-juomaverosta annetun lain 7 §:n toimeenpanoa varten.

Voimaantulosäännös

(1—4 mom. kuten HE)

Lain 18 b §:ssä tarkoitettujen tuottajien ja 18 g §:ssä tarkoitettujen tuottajayhteisöjen on

tehtävä lain 50 b §:ssä edellytetty ilmoitus Pirkanmaan ympäristökeskukselle tuottajatiedoston merkitsemistä tai hyväksymistä varten kuuden kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta. Määräajasta sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajien ja tuottajayhteisöjen osalta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

(6 mom. kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotukset

1. *Eduskunta edellyttää hallituksen seuraavan lain toimivuutta yleisesti ja erityisesti vastaanottoaikojen kattavuutta koko maassa, kuntien suhtautumista yhteistyöhön keräyspaikkojen järjestämisessä ja siten olemassaolevan infrastruktuurin käyttämismahdollisuuksien toteutumista.*
2. *Eduskunta edellyttää hallituksen seuraavan lain vaikutuksia tuottajien/tuottajayhteisöjen ja muiden alalla jo toimivien kilpailuolosuhteisiin erityisesti niiden tuoteryhmien osalta, joilla on tai joille perustetaan tuottajayhteisö. Tämä koskee erityisesti romuajoneuvojen ja sähkö- ja elektroniikkaromun hyödyntämistä.*
3. *Eduskunta edellyttää hallituksen seuraavan pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevan osittaisen tuottajavastuun to-*

teutumista siten, että hyödynnettäväksi kelpaavan materiaalin hyödyntäminen käytännössä varmistetaan.

4. *Eduskunta edellyttää hallituksen seuraavan romuajoneuvojen järjestelmään luovuttamisesta mahdollisesti perittäviä maksuja ja ryhtyvän tarvittaessa valmistelevaan ehdotusta mahdollisuuden poistamiseksi, koska valiokunta katsoo maksun olevan lähtökohtaisesti ristiriidassa jätehuoltokustannukset tuotteen hintaan sisällyttävän tuottajavastuujärjestelmän perusteiden kanssa.*
5. *Eduskunta edellyttää hallituksen käynnistävän jätelain kokonaisuudistuksen mahdollisimman pian sekä ryhtyvän tarvittaessa valmistelevaan lainsäädäntöä kokonaisuudistusta nopeammalla aikataululla lain toimeenpanossa mahdollisesti ilmenevien ongelmien poistamiseksi.*

YmVM 4/2004 vp — HE 152/2003 vp

Helsingissä 2 päivänä huhtikuuta 2004

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Pentti Tiusanen /vas	Kari Kärkkäinen /kd
vpj.	Satu Hassi /vihr	Mikaela Nylander /r
jäs.	Susanna Haapoja /kesk	Heikki A. Ollila /kok
	Hanna-Leena Hemming /kok (osittain)	Eero Reijonen /kesk
	Rakel Hiltunen /sd	Säde Tahvanainen /sd
	Tuomo Hänninen /kesk	Satu Taiveaho /sd
	Antti Kaikkonen /kesk (osittain)	Unto Valpas /vas
	Inkeri Kerola /kesk	Ahti Vielma /kok
		Pia Viitanen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos.